

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Kultury i Środków Przekazu

Data posiedzenia: 29 kwietnia 2011 r.

Nr posiedzenia: 89

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Łukasz J. Andrzejewski – przewodniczący komisji

Porządek posiedzenia: 1. Rozpatrzenie "Sprawozdania ze stanu ochrony języka polskiego w latach 2008-2009" (*druk senacki nr 1149*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Piotr Łukasz J. Andrzejewski, Barbara Borys-Damięcka, Andrzej Grzyb, Andrzej Person, Krzysztof Piesiewicz, Czesław Ryszka, Wojciech Skurkiewicz, Michał Wojtczak,
 - zaproszeni goście:
 - Rada Języka Polskiego
 - sekretarz dr Katarzyna Kłosińska
 - przedstawicielka Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu Iwona Kozera Rytel

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Sprawozdanie ze stanu ochrony języka polskiego w latach 2008-2009 przedstawiła sekretarz Rady Języka Polskiego dr Katarzyna Kłosińska.

Poinformowała, że analizie poddano trzy obszary używania języka polskiego: środowisko biznesowe, podręczniki szkolne do kształcenia zawodowego i szkolnictwo wyższe pod kątem nauczania kultury języka. Sekretarz Rady stwierdziła, że wyniki analizy nie są budujące. Najwięcej uwag krytycznych RJP budzi stosunek do polszczyzny, a także używanie polszczyzny w środowisku biznesowym. Język w biznesie nie jest postrzegany przez twórców z tego zakresu, a także przez decydentów biznesowych, jako wartość sama w sobie, wartość, którą należy kultywować, lecz jako wartość instrumentalna, narzędzie przekazywania pewnych treści. Jak podkreśliła K. Kłosińska, w języku środowiska biznesu widać duże przenikanie się języka angielskiego i polskiego. Jednak, to co najbardziej uderzyło ekspertów Rady Języka Polskiego, to brak dbałości o poprawność językową. Dr Kłosińska powiedziała, że nadawcy komunikatów biznesowych uważają, że ważniejsza jest skuteczność przekazu niż jego jakość.

Sekretarz Rady poinformowała też, że pesymistyczne są również wnioski płynące z analizy języka podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego. W opinii ekspertów Rady podręczniki te są zbyt trudne. Zdania używane w podręcznikach są trudne do zrozumienia - bywają bardzo rozbudowane, wielokrotnie złożone lub pełne wyrazów długich, specjalistycznych lub obcego pochodzenia. Zastrzeżenia Rady budzi również sposób podawania treści w wielu podręcznikach. Przeważa struktura monologowa, narracyjna: autorzy skupiają się na rzeczowym przekazywaniu wiedzy w stylu odpersonalizowanym. Jak podkreśliła dr Kłosińska, mimo że od kilkunastu lat każdy podręcznik musi być recenzowany i mieć opinię językową, to cały czas duża część podręczników jest napisana niepoprawnie. Przede wszystkim są one napisane nieadekwatnie do możliwości percepcyjnych uczniów,

do których są kierowane. Zdaniem K. Kłosińskiej, podręczniki do szkół zawodowych, pisane są najczęściej przez młodszych pracowników naukowych wyższych uczelni. Publikują je wydawnictwa, które nie wiedzą, jak powinno się wydawać podręczniki. Czytane są następnie przez rzeczoznawców, którzy nie przywiązują do tego uwagi. Dr Kłosińska wyjaśniła, że dzieje się tak dlatego, że w mało precyzyjny sposób sformułowano rozporządzenie ministra edukacji w tej sprawie. Poinformowała, że po konsultacjach z wiceminister edukacji narodowej Krystyną Szumilas został powołany przez Radę Języka Polskiego zespół, który przygotowuje nowe kryteria opracowywania recenzji podręczników szkolnych pod względem językowym.

Specjaliści z RJP przyjrzeni się również temu, jak dba się o kulturę języka w szkołach wyższych.

Jak przyznała dr Kłosińska, najwięcej zajęć poświęconych kulturze języka prowadzonych jest na kierunkach takich, jak polonistyka czy dziennikarstwo. Znacznie gorzej jest na kierunkach ścisłych i przyrodniczych. Zdaniem sekretarza RJP, byłoby dobrze, aby każdy, kto kończy kierunek pedagogiczny i będzie pracować w szkole, miał minimalnie ukierunkowaną świadomość językową.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich